

قانون هوای پاک مصوب ۲۵/۴/۱۳۹۶

ماده ۱ - اصطلاحات به کار رفته در این قانون دارای معانی مشروح زیر است:

1- آلودگی هوا: عبارت است از انتشار یک یا چند آلاینده اعم از آلاینده‌های جامد، مایع، گاز، پرتوهای یون‌ساز و غیر یون‌ساز، بو و صدا در هوای آزاد، به صورت طبیعی یا انسان ساخت، به مقدار و مدتی که کیفیت هوا را به گونه‌ای تغییر دهد که برای سلامت انسان و موجودات زنده، فرآیندهای بوم شناختی (اکولوژیکی) یا آثار و ابنیه زیان‌آور بوده و یا سبب از بین رفتن یا کاهش سطح رفاه عمومی گردد.

2- حدود مجاز انتشار آلاینده‌ها: میزان مجاز خروجی آلاینده‌ها از منابع آلوده‌کننده هوا

3- منابع آلوده‌کننده هوا به شرح زیر عبارتند از:

- منابع طبیعی: شامل طوفان‌های گرد و غبار، طوفان‌های شن، آتش‌سوزی جنگل‌ها و مراتع، آتشفشان‌ها و هواویزهای دریایی می‌باشد.

- منابع انسان ساخت شامل:

الف) منابع متحرک: هرگونه منبعی از قبیل وسایل نقلیه موتوری و غیرموتوری که در اثر حرکت ایجاد آلودگی می‌کند.

ب) منابع ثابت: هرگونه منبعی از قبیل صنایع، عملیات معدنی، کشاورزی، بخش‌های خدماتی، تجاری، اداری و خانگی که در محلی ثابت سبب انتشار آلاینده‌ها می‌شود.

4- سازمان: برای رعایت اختصار، در این قانون واژه «سازمان» به جای «سازمان حفاظت محیط‌زیست» آورده می‌شود.

5- مواقع اضطراری: مواقعی است که با استمرار پایداری جوی (بر اساس اعلام سازمان هواشناسی) و یا افزایش میزان غلظت آلاینده‌ها (بر اساس اعلام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و با همکاری سازمان) شرایط به گونه‌ای در کوتاه مدت، سلامت انسان و محیط‌زیست را دچار مخاطره جدی بنماید.

ماده ۲ - تمامی اشخاص، دستگاه‌ها و مؤسسات اعم از دولتی و غیردولتی و دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است و تمامی اشخاص مستقر در مناطق آزاد تجاری- صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی،

شهرک‌ها و نواحی صنعتی موظفند تا مقررات این قانون را رعایت نمایند. سازمان مسؤول نظارت بر حسن اجرای این قانون می‌باشد.

آیین‌نامه فنی در زمینه کنترل و کاهش آلودگی‌های موضوع این قانون توسط سازمان تهیه و به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.

ماده ۳- در مواقع اضطرار، سازمان با همکاری وزارت کشور و تصویب هیأت‌وزیران باید ممنوعیت‌ها یا محدودیت‌های موقت زمانی، مکانی و نوعی را برای پیشگیری از اثرات زیانبار و مقابله با منابع آلوده‌کننده هوا برقرار نماید و بلافاصله مراتب را از طریق رسانه‌های همگانی، به اطلاع عموم برساند. با برطرف شدن شرایط اضطراری و کاهش آلودگی هوا، سازمان نسبت به رفع ممنوعیت و محدودیت برقرارشده، اقدام و مراتب را به‌نحو مقتضی به عموم اطلاع می‌دهد.

تبصره ۱- میزان و نحوه جریمه نقدی و توقف واحدهای مشمول متمرکز از دستور سازمان و دارندگان وسایل نقلیه موتوری که وارد محدوده ممنوعه می‌شوند بنابر پیشنهاد مشترک سازمان و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت‌وزیران رسیده و جهت اقدام قانونی لازم به مجلس شورای اسلامی ارسال می‌گردد.

تبصره ۲- در این شرایط تمامی دستگاه‌ها و ارگان‌های ذی‌ربط در محدوده ضوابط قانونی موظف به همکاری و رعایت الزامات اعلامی سازمان می‌باشند. مسؤولان و مدیران مستنکف از این حکم، مشمول ماده (۵۷۶) قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم - تعزیرات) می‌شوند.

تبصره ۳- سازمان موظف است آیین‌نامه اجرایی مدیریت شرایط اضطرار و به‌روزرسانی آن را با همکاری وزارتخانه‌های «بهداشت، درمان و آموزش پزشکی»، «کشور» و «صنعت، معدن و تجارت» و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تهیه کند و حداکثر شش‌ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیأت‌وزیران برساند.

ماده ۴- تولید انواع وسایل نقلیه موتوری و واردات آنها مستلزم رعایت حدود مجاز انتشار آلاینده‌های موضوع این قانون، اعلامی از سوی سازمان می‌باشد.

استاندارد ساخت و تولید حد مجاز مصرف سوخت و واردات قطعات واجد استاندارد مرتبط با احتراق و یا مؤثر بر آلاینده‌گی وسایل نقلیه از قبیل اگزوز، صافی (فیلتر) و واکنش ساز (کاتالیست) توسط سازمان ملی استاندارد ایران تعیین، کنترل و نظارت می‌شود و با متخلفان برخورد قانونی صورت می‌گیرد.

شماره گذاری انواع وسایل نقلیه موتوری اعم از داخلی و وارداتی مستلزم رعایت حدود مجاز انتشار آلاینده‌های موضوع این قانون و أخذ تأییدیه سازمان می‌باشد. سازمان موظف است از ادامه تولید و ورود وسایل نقلیه‌ای که حدود مجاز انتشار آلاینده‌های تعریف شده موضوع این قانون را رعایت نمی‌نمایند، جلوگیری نماید. پیش فروش یا فروش این گونه وسایل نقلیه موتوری ممنوع است.

تبصره - سازمان مکلف است با همکاری سازمان ملی استاندارد ایران طی مدت اجرای قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، حدود مجاز انتشار آلاینده‌ها را به استاندارد روز دنیا ارتقاء دهد.

ماده ۵ - تمامی خودروسازهای داخلی و واردکنندگان خودروهای خارجی مکلفند خودروهای مشتریان خود را تا حداقل دو سال تمام یا چهل هزار کیلومتر (به مجرد تحقق هر کدام از آنها) ضمانت (گارانتی) کامل نمایند. کلیه قطعات، لوازم و تجهیزات مکانیکی، الکترونیکی، هشداردهنده و تعویضی متعلق به خودروها که وظیفه کنترل انتشار آلاینده‌های خودرو را برعهده دارند در طی این مدت مشمول ضمانت کامل می‌باشند و در صورت خرابی، هزینه اصلاح، تعمیر، تنظیم و تعویض قطعه، به صورت رایگان، حسب مورد برعهده خودروساز داخلی یا نمایندگی خودروساز خارجی است.

تبصره - واردکنندگان و عرضه‌کنندگان خودروهای خارجی مکلفند علاوه بر رعایت حداقل ضمانت مندرج در این ماده، سایر خدمات و ضمانت‌های مازاد شرکت سازنده را نسبت به بهره‌برداران داخلی اعمال نمایند.

ماده ۶ - به منظور اطمینان از صحت عملکرد خودرو در زمینه‌های فنی و ایمنی و کنترل آلاینده‌های هوا و صدا، انجام معاینه فنی کلیه وسایل نقلیه موتوری اعم از سبک، نیمه‌سنگین، سنگین، موتورسیکلت که توسط بخش‌های دولتی، عمومی و غیردولتی به کار گرفته می‌شوند، در دوره‌های زمانی منظم و توسط مراکز مورد تأیید سازمان الزامی است.

تبصره ۱ - دوره معافیت انجام معاینه فنی، از زمان تولید، برای وسایل نقلیه شخصی و دولتی چهارسال و برای وسایل نقلیه عمومی یک‌سال تعیین می‌شود.

راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی موظف است در صورتی که دارنده وسایل نقلیه موضوع این ماده با اتمام دوره معافیت یا انقضای اعتبار گواهی معاینه فنی از مراجعه به مراکز مجاز معاینه فنی و دریافت گواهی معاینه فنی

خودداری نماید، ضمن متوقف نمودن خودرو، در ازای هر روز تردد بدون گواهی مذکور، نسبت به صدور قبض جرمیه مطابق با قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی جهت دارنده خودرو اقدام نماید.

تبصره ۲- در صورتی که متصدیان و کارکنان مراکز مجاز معاینه فنی و یا مأموران و ناظران بر عملکرد آنان، بر خلاف مقررات موضوع این ماده، اقدام به صدور گواهی معاینه فنی نمایند به حداکثر مجازات جرم صدور گواهی خلاف واقع، موضوع ماده (۵۴۰) قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم- تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده مصوب ۳/۲/۱۳۷۵ و اصلاحات و الحاقات بعدی) محکوم می‌شوند.

تبصره ۳- مراکز معاینه فنی که از ضوابط تأسیس، فعالیت و تعرفه انجام معاینات مربوط تخلف نمایند با اعلام سازمان، وزارت کشور یا وزارت راه و شهرسازی به جزای نقدی درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۲/۱/۱۳۹۲ محکوم و در صورت تکرار تخلف حسب مورد به تعلیق پروانه فعالیت از یک‌ماه تا یک‌سال و یا لغو دائم پروانه فعالیت محکوم می‌شوند.

وجوه حاصل از اجرای این ماده پس از واریز به خزانه در چهارچوب قوانین بودجه سنواتی جهت ساماندهی، آموزش و ارتقای نظارت بر مراکز معاینه فنی توسط سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای به مصرف می‌رسد.

تبصره ۴- نرخ بهای خدمات صدور گواهی معاینه فنی موضوع این ماده توسط وزارتخانه‌های کشور و راه و شهرسازی تعیین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۵- صدور گواهی معاینه فنی وسایل نقلیه ریلی، هوایی و دریایی بر اساس استانداردها و ضوابط سازمان‌های بین‌المللی مرتبط توسط دستگاه اجرایی ذی‌ربط انجام می‌گیرد و مسئولیت کنترل و نظارت بر گواهینامه مذکور برعهده سازمان است.

تبصره ۶- فروشندگان خودرو مکلفند در هنگام انجام معامله، نسبت به ارایه گواهی معتبر معاینه فنی اقدام نمایند.

ماده ۷- شهرداری‌ها، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط موظفند نحوه تردد وسایل نقلیه موتوری و سامانه (سیستم) حمل‌ونقل شهری را به‌صورتی طراحی و ساماندهی کنند که ضمن کاهش آلودگی هوا جوابگوی سفرهای روزانه شهری باشد.

تبصره - آیین‌نامه اجرایی این ماده که در برگیرنده ساعات و محدوده مجاز تردد شهری، پیش‌بینی استفاده مطلوب و بیشتر از وسایل نقلیه عمومی می‌باشد توسط وزارت کشور، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سازمان حداکثر ظرف مدت سه‌ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.

ماده ۸ - تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی مالک وسایل نقلیه موتوری اعم از سبک، نیمه‌سنگین، سنگین، موتورسیکلت مکلفند وسایل نقلیه خود را پس از رسیدن به سن فرسودگی از رده خارج کنند و مسئولیت خود را از این جهت، نزد یکی از مؤسسات بیمه داخلی تحت نظارت بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران بیمه کنند. تعیین سن فرسودگی و بیمه انواع وسایل نقلیه موتوری موضوع این ماده بر اساس آیین‌نامه‌ای است که حداکثر ظرف مدت سه‌ماه پس از ابلاغ این قانون به پیشنهاد مشترک سازمان و وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان ملی استاندارد ایران و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.

حمل بار و مسافر، صدور گواهی معاینه فنی، تخصیص بیمه شخص ثالث، خرید و فروش، نقل و انتقال و تردد وسایل نقلیه موتوری فرسوده ممنوع می‌باشد. پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران خودروهای فرسوده را به ازای هر روز تردد با عنوان ورود و تردد وسایل نقلیه غیرمجاز در معابر، محدوده‌ها و مناطقی که ممنوع اعلام شده است، جریمه می‌کند.

تبصره ۱ - دولت موظف است از محل صرفه‌جویی حاصل از بهبود و مدیریت سوخت ناشی از اجرای این قانون، سازوکار و تسهیلات لازم جهت جایگزینی خودروهای فرسوده حمل و نقل عمومی با خودروهای نو را فراهم کند.

تبصره ۲ - دولت مکلف است در بودجه سالانه ردیفی به منظور اعطای تسهیلات ارزان قیمت جهت جایگزین کردن خودروها و موتورسیکلت‌های فرسوده موجود با کارمزد چهاردرصد (۴٪) با بازپرداخت ده ساله تعیین کند و به تصویب مجلس شورای اسلامی برساند.

ماده ۹ - وزارت کشور موظف است با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران)، زمینه نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی شهری با اولویت شهرهای بالای دویست هزار نفر جمعیت را ظرف مدت پنج سال از محل منابع درآمدی ماده (۶) این قانون از طریق کمک

بلاعوض، یارانه، تسهیلات یا صفر نمودن سود بازرگانی واردات خودروهای برقی- بنزینی (هیبریدی) و خودروهای الکتریکی و موتورسیکلت برقی، به انجام برساند.

تبصره - خودروهای برقی- بنزینی، موتورسیکلت و خودروهای الکتریکی تولید داخل از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف می‌باشند.

ماده ۱۰- وزارت کشور موظف است از محل درآمدهای عمومی شهرداری‌ها و بودجه عمومی خود در قانون بودجه (هریک به میزان پنجاه درصد)، ناوگان حمل‌ونقل عمومی درون شهری را به میزان سالانه پنج درصد (۵٪) با اولویت کلان‌شهرها و شهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت افزایش دهد.

ماده ۱۱- هرگونه احداث، توسعه، تغییر خط تولید و تغییر محل واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مستلزم رعایت مقررات ابلاغی از سوی سازمان می‌باشد. سازمان موظف است حداکثر ظرف مدت یک‌ماه استعلام‌های درخواست جواز تأسیس و بهره‌برداری را پاسخ دهد و در صورت عدم موافقت آن سازمان، دلایل آن را به استعلام‌کننده به صورت کتبی ارایه کند. عدم پاسخ در مدت یادشده، به منزله تأیید می‌باشد.

در هر استان کمیسیونی با عضویت یکی از معاونان استاندار با تعیین استاندار (رییس)، مدیرکل محیط‌زیست استان (دبیر)، مدیرکل استاندارد و تحقیقات صنعتی استان، مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان، رییس سازمان جهادکشاورزی استان، مدیرکل سازمان بازرسی استان و فرماندار مربوطه تشکیل می‌شود.

در صورت اعتراض متقاضی مرجع استانی فوق به اختلافات فی‌مابین حداکثر ظرف مدت یک‌ماه رسیدگی می‌کند و در صورت آلاینده نبودن (بر اساس قوانین و دستورالعمل‌های ابلاغی سازمان)، مجوز مقتضی را صادر و در غیراین صورت تقاضا را رد می‌کند. دبیرخانه کمیسیون در اداره کل حفاظت محیط‌زیست هر استان مستقر می‌باشد.

تبصره ۱- کمیسیون مکلف است مبنای نظرات خود را در مورد موضوع این ماده از جمله در خصوص محدوده، حریم و فاصله با شهر و روستا را صرفاً با توجه به آلاینده‌گی آنها تعیین کند.

تبصره ۲- متخلفان از مصوبات و تصمیمات سازمان و کمیسیون (در صورت بررسی در کمیسیون) ضمن پرداخت جریمه رفع آلاینده‌گی، مکلف به جبران خسارت وارده می‌باشند.

در صورت عدم جبران و یا تمرد از تصمیمات سازمان و یا کمیسیون، موضوع مجدداً در کمیسیون مطرح می‌شود و با تصویب کمیسیون، ضمن توقف فعالیت با شکایت اداره کل محیط‌زیست متخلف به مرجع قضایی معرفی می‌شود و با حکم این مرجع به جزای نقدی درجه چهار موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱/۲/۱۳۹۲ محکوم می‌شود.

تبصره ۳- واحدها و پروژه‌های بزرگ و متوسط در حال فعالیت یا جدید که برحسب قوانین و مقررات مشمول ارزیابی زیست‌محیطی می‌باشند، موظف به نصب و راه‌اندازی سامانه‌های پایش برخط لحظه‌ای (آنلاین) و ارسال اطلاعات روزآمد به مرکز پایش سازمان می‌باشند. صدور و تمدید پروانه‌های بهره‌برداری آنها، منوط به اجرای این تبصره است.

تبصره ۴- کلیه مراکز، واحدهای صنعتی و تولیدی، حسب تشخیص سازمان مکلفند نسبت به نمونه‌برداری و اندازه‌گیری آلودگی هوا، در فاصله زمانی ممکن و در چهارچوب خوداظهاری، در پایش اقدام کنند.

ماده ۱۲- سازمان مکلف است که تمامی مراکز و واحدهای صنعتی، تولیدی، عملیات معدنی، خدماتی، عمومی و کارگاهی را که آلودگی آنها بیش از حد مجاز مصوب است، مشخص نموده و مراتب را با تعیین نوع، میزان آلودگی، وسعت منطقه تحت تأثیر و حساسیت منطقه به مالکان یا مسئولان یا مدیران عامل و یا بالاترین مقام تصمیم‌گیر واحد ابلاغ کند تا در مهلت معینی که توسط سازمان تعیین می‌شود نسبت به رفع آلودگی یا تغییر تولید یا تغییر فرآیند تولید یا تعطیلی کار و فعالیت خود (بر اساس نوع آلودگی و ماهیت فرآیند کنترلی) اقدام نمایند. در طی مدت تعیین تکلیف این واحدها، طبق مفاد این قانون، به واحدهای مذکور، جریمه ایجاد و انتشار آلودگی تعلق می‌گیرد.

تبصره ۱- تصمیم‌گیری در خصوص تعطیلی کامل کار و فعالیت کارخانجات، معادن بزرگ و واحدهای آلاینده بزرگ که تأثیرات ملی و منطقه‌ای دارند برعهده ستادی متشکل از وزیر صنعت، معدن و تجارت، رییس سازمان، استاندار و بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط است.

تبصره ۲- در صورت عدم اجرای مفاد این ماده، در پایان مهلت مقرر، سازمان از ادامه فعالیت آنها جلوگیری نموده و متخلف را جهت پیگرد قضایی، طبق مفاد این قانون به مرجع صالح قضایی معرفی می‌کند. واحد تولیدی

علاوه بر جبران خسارات وارده به پرداخت جریمه نقدی معادل سه تا پنج برابر خسارات وارده به محیط زیست محکوم می شود.

مجازات مقرر در این تبصره در خصوص مالکان، مسئولان و مدیران کارخانجات، واحدها و کارگاه های تولیدی، صنایع نفتی و گازی، نیروگاه ها و سایر واحدهای تولیدی، خدماتی و معدنی آلوده کننده نیز که پس از تعطیلی، رأساً و بدون کسب اجازه از سازمان مبادرت به بازگشایی و ادامه فعالیت آنها نمایند، اعمال می شود.

تبصره ۳- حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا توسط سازمان پیشنهاد می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۳- حداکثر یک سال پس از لازم الاجراء شدن این قانون، تمامی مراکز صنعتی، تولیدی، عملیات معدنی، خدماتی، عمومی و کارگاهی اعم از دولتی و غیردولتی موظفند از سوخت استاندارد مصوب استفاده کنند. در صورت عدم وجود سوخت مناسب، واحدهای مذکور مکلفند به هر نحو ممکن ترتیبی اتخاذ نمایند تا آلاینده های منتشره، در حدود مجاز انتشار آلاینده های هوا باشد.

ماده ۱۴- در مواردی که کاهش یا از بین بردن آلودگی ناشی از مراکز صنعتی، تولیدی، معدنی، خدماتی، عمومی و کارگاهی به تشخیص سازمان فقط از طریق انتقال تمام یا بخشی از خطوط تولید یا تأسیسات یا اماکن آنها به نقاط مناسب امکان پذیر می باشد و یا فعالیت مراکز مذکور در مناطق مسکونی سلامت ساکنان آن مناطق را به خطر بیندازد، مالکان و مدیران واحد موظفند در مهلت تعیین شده در طرح انتقال، نسبت به انتقال واحد مربوطه اقدام کنند. مستنکف از مفاد این ماده به پرداخت جزای نقدی معادل سه درصد (۳٪) درآمد سالانه ناخالص همان واحد محکوم می شود.

تبصره - مکان، زمان، مهلت و منابع اعتباری و تسهیلات و تشویقات لازم جهت انتقال واحدهای فوق الذکر بر اساس آیین نامه ای است که با پیشنهاد سازمان و با همکاری وزارتخانه های ذی ربط حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۵- شهرک ها، مراکز و واحدهای صنعتی و تولیدی جدید الاحداث مکلفند برحسب اقلیم، حداقل ده درصد (۱۰٪) از فضای تخصیص داده شده جهت احداث واحد مربوطه را به ایجاد فضای سبز مشجر و غرس درختان مناسب منطقه اختصاص دهند. بهره برداری از واحدهای مذکور منوط به رعایت این ماده و تأیید آن توسط سازمان است.

ماده ۱۶ - کسانی که از انجام بازرسی مأموران سازمان برای نمونه برداری و تعیین میزان آلودگی ناشی از فعالیت مراکز صنعتی، تولیدی، معدنی، خدماتی، عمومی و کارگاهی ممانعت کنند و یا اسناد و مدارک و اطلاعات مورد نیاز سازمان را در اختیار ایشان نگذارند و یا اسناد و مدارک و اطلاعات خلاف واقع ارائه نمایند، به حداقل جزای نقدی درجه هفت و در صورت تکرار به حداقل جزای نقدی درجه چهار موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شوند.

تبصره ۱ - تمامی مراکز و واحدهای متوسط پنجاه نفر به بالا موضوع این قانون برای انجام امور مربوط به نمونه برداری، اندازه گیری، پایش و کنترل مستمر آلودگی هوا مکلف به ایجاد واحد سلامت، بهداشت و محیط زیست (HSE) و به کارگیری متخصص محیط زیست می‌باشند.

تبصره ۲ - آزمایشگاه‌های معتمد و همکار نیز در صورت ارائه گزارش غیرواقعی، به جزای نقدی درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم و در صورت تکرار، تعلیق یا لغو امتیاز می‌شوند.

تبصره ۳ - بازرسی سازمان از مراکز طبقه بندی شده، مطابق آیین نامه ای است که به پیشنهاد مشترک سازمان، وزارتخانه های «دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح» و «اطلاعات» و سازمان انرژی اتمی حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۷ - تمامی بهره برداران منابع ثابت آلوده کننده هوا، ملزم به رعایت حدود مجاز انتشار آلاینده ها در موتورخانه ها و سامانه های احتراقی خود هستند. همچنین این مراکز مکلفند ضمن اتخاذ تدابیر لازم جهت جلوگیری از انتشار آلاینده ها در هوای آزاد، از سوخت مناسب (ترجیحاً گاز شهری) استفاده کنند و ملزم به انجام معاینه فنی سالانه سامانه موتورخانه و سامانه های احتراقی توسط شرکت های تأیید صلاحیت شده از سوی سازمان ملی استاندارد ایران، مطابق با حدود مجاز انتشار آلاینده ها می‌باشند.

تبصره ۱ - مالکان، مسؤلان یا رؤسای مراکز اداری، بهداشتی، درمانی، خدماتی، عمومی و تجاری که موجبات آلودگی هوا را فراهم کنند در صورتی که پس از یک مرتبه تذکر کتبی توسط سازمان، اقدامی برای رفع آلودگی در مهلت مقرر انجام ندهند، به جزای نقدی درجه هشت موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی حسب مورد محکوم می‌شوند و در صورت تکرار، علاوه بر حداکثر جزای نقدی مذکور، با درخواست سازمان و حکم مرجع قضایی صالح به تعطیلی موقت از شش ماه تا دو سال محکوم می‌شوند.

تبصره ۲ - منابع آلاینده خانگی در کلان‌شهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت، صرفاً مشمول جزای نقدی می‌شوند.

تبصره ۳ - آیین‌نامه اجرایی این ماده از جمله روش‌های تشویقی در مرحله نخست و سپس روش‌های الزام‌آور و نحوه نظارت بر اجرای آن و هزینه‌های معاینات مراکز معاینه‌های دوره‌ای موضوع این ماده توسط سازمان با همکاری وزارتخانه‌های نفت، کشور، راه و شهرسازی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان ملی استاندارد ایران ظرف مدت سه‌ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تدوین می‌شود و به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.

ماده ۱۸ - وزارت نفت مکلف است حداکثر تا سه‌سال پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، سوخت تولیدی کشور از جمله بنزین، نفت گاز، نفت کوره و نفت سفید را مطابق با استاندارد ملی مصوب عرضه کند. سازمان مکلف است از تولید سوخت غیراستاندارد جلوگیری نماید.

پس از مهلت موضوع این قانون، سازمان ملی استاندارد موظف است از واردات سوخت فاقد استاندارد ملی جلوگیری به‌عمل آورد. وزارت نفت، سازمان ملی استاندارد ایران و سازمان موظفند گزارش عملکرد موضوع این ماده را هر شش‌ماه یک‌بار منتشر کنند.

ماده ۱۹ - وزارت نیرو مکلف است نسبت به توسعه، تولید و عرضه انرژی‌های تجدید پذیر و پاک بهینه به‌نحوی اقدام نماید که حداقل سی درصد (۳۰٪) افزایش سالانه ظرفیت مورد نیاز برق کشور از انرژی‌های تجدید پذیر تأمین شود.

ماده ۲۰ - انباشت پسماندهای بیمارستانی و صنعتی در معابر عمومی و فضای باز یا سوزاندن آنها و انباشتن پسماندهای خانگی و ساختمانی در معابر عمومی و فضای باز خارج از مکان‌های تعیین شده توسط شهرداری‌ها و دهیاری‌ها یا سوزاندن آنها و همچنین سوزاندن بقایای گیاهی اراضی زراعی پس از برداشت محصول ممنوع بوده و متخلف حسب مورد به جزای نقدی درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود. وزارت جهادکشاورزی مکلف است مفاد این ماده را به طرق مقتضی به اطلاع بهره‌برداران بخش کشاورزی، عشایری و منابع طبیعی برساند.

تبصره ۱ - تعاریف پسماندهای مندرج در این ماده مطابق قانون مدیریت پسماند مصوب ۲۰/۲/۱۳۸۳ می‌باشد.

تبصره ۲- دولت و شهرداری‌ها موظفند ظرف مدت سه سال پس از ابلاغ این قانون برای شهرهای مختلف زمینه‌های تبدیل این پسماندها به انرژی یا کود را با کمک بخش خصوصی فراهم کنند.

تبصره ۳- در موارد استثنایی که آتش زدن نباتات یا بقایای گیاهی تنها راه دفع آفات و بیماری‌ها و آلودگی‌های گیاهی باشد، بر اساس شرایطی که توسط وزارت جهادکشاورزی و با تأیید سازمان تدوین و ابلاغ می‌شود، اقدام می‌گردد.

ماده ۲۱- وزارت راه و شهرسازی موظف است هنگام تهیه طرح‌های جامع و تفصیلی شهرها، شهرک‌ها و شهرهای جدید و طرح‌های هادی روستایی یا توسعه این مناطق، به‌نحوی برنامه‌ریزی کند که فصل جداگانه‌ای از مطالعات طرح به بررسی مسائل زیست‌محیطی اختصاص یابد و طراحی شهرها و شهرک‌ها و مجتمع‌های مسکونی از نظر فضای سبز و فضای باز، همجواری کاربری‌ها و رعایت حریم‌های قانونی، شبکه معابر و حمل‌ونقل، ضوابط تراکم ساختمانی، متناسب با شرایط اقلیمی، معیارهای زیست‌محیطی مورد تأیید سازمان و ضوابط، شرایط و استانداردهای پیوست سلامت مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد.

ماده ۲۲- حداکثر تا ده سال پس از ابلاغ این قانون، شهرداری‌های شهرهای بالای پنجاه هزار نفر جمعیت موظفند با همکاری وزارت نیرو و ادارات منابع طبیعی شهرستان، سرانه فضای سبز خود را حداقل به پانزده مترمربع برسانند. تولید و تأمین نهال مورد نیاز (گونه‌های با نیاز آب کم، مقاوم و بومی) برعهده ادارات منابع طبیعی و عملیات کاشت، نگهداری و بهره‌برداری برعهده شهرداری‌ها می‌باشد. وزارت نیرو موظف به تأمین منابع آب مورد نیاز از محل پساب شهر ذی‌ربط، مشروط به استفاده از روش‌های نوین آبیاری توسط شهرداری می‌باشد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف مدت شش‌ماه از تاریخ ابلاغ این قانون توسط وزارت کشور با همکاری وزارتخانه‌های نیرو، جهادکشاورزی، راه و شهرسازی و سازمان تهیه می‌شود و به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.

ماده ۲۳- دولت مکلف است با رعایت اصل هفتاد و هفت (۷۷) قانون اساسی به‌منظور ایجاد همکاری منطقه‌ای و بین‌المللی جهت جلوگیری از ایجاد رخداد گرد و غبار و نیز کاهش خسارات و پیامدهای مخرب آن در سطح کشور و منطقه با هماهنگی و همکاری نهادهای بین‌المللی ذی‌ربط و مشارکت کشورهای مؤثر و متأثر منطقه، اقدامات لازم را به‌عمل آورد.

ماده ۲۴ - وزارت جهادکشاورزی (سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری) مکلف است علاوه بر اجرای طرح‌های بیابان‌زدایی مقرر، جهت مهار کانون‌های مستعد بیابان‌زایی و تولید گرد و غبار در داخل کشور رأساً یا با مشارکت مردم، دستگاه‌های اجرایی محلی و سازمان‌های بین‌المللی با رعایت اصل هفتاد و هفت (۷۷) قانون اساسی و سازمان‌های مردم‌نهاد داخلی، سالانه حداقل معادل سیصد هزار هکتار نسبت به اجرای اقدامات مقابله با پدیده گرد و غبار با اولویت عملیات بیابان‌زدایی در مناطق بحرانی و کانون‌ها و زیست‌بوم‌های حساس اقدام کند. دولت مکلف است اعتبارات مورد نیاز برای اجرای عملیات موضوع این ماده را هر ساله در بودجه‌های سالانه منظور نماید.

ماده ۲۵ - سازمان مکلف است با همکاری وزارت نیرو نیاز آبی زیست‌محیطی رودخانه‌ها، تالاب‌ها، خورها، دریاچه‌ها و زیست‌بوم‌ها را تعیین و وزارت نیرو متناسب با شرایط ترسالی، عادی و خشکسالی سالانه نسبت به تخصیص حق‌آبه موارد فوق اقدام کند.

ماده ۲۶ - وزارت راه و شهرسازی (سازمان هواشناسی کشور) با همکاری سازمان مکلف است، حداکثر ظرف مدت دو سال پس از ابلاغ این قانون، شبکه ملی هشدار و پیش‌آگاهی رخدادهای سیل، طوفان و گرد و غبار را تکمیل کند.

ماده ۲۷ - وزارتخانه‌های جهادکشاورزی (سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری)، راه و شهرسازی و کشور از محل اعتبارات مندرج در ردیف‌های بودجه‌ای و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از محل منابع مالی در اختیار اعم از عوارض و وجوه عمومی طی پنج سال که به تأیید سازمان می‌رسد، مکلفند حریم سبز بزرگراه‌ها و کمربند سبز شهرها و روستاهای تحت تأثیر رخدادهای گرد و غبار را با روش آبیاری مدرن و با اولویت استفاده از پساب‌های شهری و روستایی، ایجاد نمایند.

تبصره ۱ - وزارت نیرو مکلف است منابع آب مورد نیاز را از آب‌مازاد حاصل از تغییر روش آبیاری سنتی به روش آبیاری نوین در مناطق موضوع این ماده تأمین کرده و تخصیص دهد و در صورت کسری منابع، تخصیص لازم را از محل پساب تولیدی یا منابع دیگر تأمین کند.

تبصره ۲- وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) مکلف است حداقل بیست درصد (۲۰٪) از منابع در اختیار خود را به توسعه کمربند سبز موضوع این ماده اختصاص دهد و به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها پرداخت نماید.

ماده ۲۸- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و سایر رسانه‌های دولتی مکلفند برنامه‌های تولیدشده در زمینه فرهنگ‌سازی، ظرفیت‌سازی، آموزش و اطلاع‌رسانی مورد تأیید از سوی سازمان در خصوص آگاهی و مقابله با پدیده آلودگی هوا، رخدادهای گرد و غبار را در صورتی که ضوابط رسانه‌ای در آن رعایت شده باشد، در قالب برنامه‌های آگهی و یا آموزشی رسانه‌ای با أخذ پنجاه درصد (۵۰٪) بها، اطلاع‌رسانی و پخش کنند. طریقه جبران هزینه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و سایر رسانه‌های دولتی در بودجه سالانه پیش‌بینی می‌شود.

ماده ۲۹- ایجاد هر گونه آلودگی صوتی توسط منابع ثابت و متحرک، ممنوع می‌باشد. در مورد منابع ثابت، مرتکب به جزای نقدی درجه هفت موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود.

تبصره ۱- نیروی انتظامی مکلف است راننده وسایل نقلیه موتوری را برای بار اول ملزم به پرداخت جریمه نقدی معادل یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال، در صورت تکرار برای بار دوم به پرداخت دو برابر جریمه مذکور و در صورت تکرار بیش از دو بار، به پرداخت جریمه نقدی معادل سه میلیون (۳/۰۰۰/۰۰۰) ریال محکوم نماید.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان و با همکاری دستگاه‌های مربوطه حداکثر ظرف مدت سه‌ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.

ماده ۳۰- سازمان مکلف است با همکاری سازمان انرژی اتمی ایران و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به جلوگیری از انتشار خارج از حدود تعیین شده کلیه امواج رادیویی، الکترومغناطیسی، پرتوهای یون‌ساز و غیر یون‌ساز اقدام و به‌منظور حصول اطمینان از عدم افزایش میزان و شدت امواج و پرتوهای یون‌ساز و غیر یون‌ساز از حدود تعیین شده در هوای آزاد، شبکه پایش مربوطه را راه‌اندازی کند.

اشخاص حقیقی و حقوقی که حدود تعیین شده انتشار امواج و پرتوهای موضوع این ماده را رعایت نکنند، برای اولین بار به جزای نقدی درجه پنج موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم و در صورت تکرار علاوه بر حداکثر جزای نقدی، به ضبط اموال و تجهیزات مرتبط نیز محکوم می‌شوند.

تبصره - حدود تعیین شده انتشار امواج و پرتوهای موضوع این ماده توسط سازمان انرژی اتمی ایران و با همکاری مشترک سازمان، وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان ملی استاندارد ایران با رعایت ماده (۲۲) قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸ ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تدوین می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۱ - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و یگان حفاظت سازمان مکلفند به‌عنوان ضابط دادگستری، در موارد وقوع جرایم مشهود مذکور در این قانون رأساً یا در صورت اعلام سازمان یا با اطلاع از وقوع جرایم غیرمشهود مندرج در این قانون با نظر دادستان شهرستان ذی‌ربط اقدام لازم را در چهارچوب قوانین و مقررات با واحدهای آلوده‌کننده یا اشخاص حقیقی یا حقوقی مربوط به‌عمل آورند.

ماده ۳۲ - برای رسیدگی به تخلفات و جرایم موضوع این قانون، به تشخیص رییس قوه قضاییه شعبه‌ای تخصصی در هر حوزه قضایی اختصاص می‌یابد.

تبصره ۱ - آن دسته از کارکنان سازمان که دوره آموزش ضابط دادگستری را زیر نظر دادستان مربوط طی کرده باشند، برای اجرای مفاد این قانون به‌عنوان ضابط دادگستری تعیین می‌شوند.

تبصره ۲ - وزارت جهادکشاورزی (سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری) و سازمان، در دعاوی حقوقی و کیفری ناشی از فعالیت‌ها، وظایف و تکالیف قانونی مربوطه موضوع این قانون، از پرداخت هرگونه هزینه دادرسی معاف هستند.

ماده ۳۳ - صددرصد (۱۰۰٪) درآمدهای حاصل از اجرای این قانون به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز تا صرفاً در قالب بودجه سنواتی جهت تکالیف این قانون و مقابله با منابع آلوده‌کننده هوا هزینه شود. بیست درصد (۲۰٪) از وجوه مذکور از طریق مؤسسه عمومی غیردولتی صندوق ملی محیط‌زیست به‌منظور ارایه تسهیلات به منابع آلاینده هوا جهت رفع و کاهش آلودگی هوا اختصاص می‌یابد.

تعدیل میزان جریمه خسارت‌های وارده به محیط‌زیست مندرج در این قانون هر دو سال یک‌بار توسط سازمان با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه و در لایحه بودجه به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

ماده ۳۴ - از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۳/۲/۱۳۷۴ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن، تصمیم قانونی راجع به آیین‌نامه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۲۹/۴/۱۳۵۴

کمیسیون‌های مشترک مجلسین، قانون راجع به اجازه تأسیس مؤسسه استاندارد ایران مصوب ۲/۳/۱۳۳۹، قانون مواد الحاقی به قانون تأسیس مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب ۲۴/۹/۱۳۴۹ و اساسنامه مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب ۹/۴/۱۳۴۴ نسخ و اصلاحات ذیل اعمال می‌گردد:

الف- متن ذیل به انتهای بند (۲۰) قانون شهرداری‌ها مصوب ۱۱/۴/۱۳۴۴ کمیسیون‌های مشترک مجلسین الحاق می‌شود:

«این بند با رعایت قانون هوای پاک اجرایی می‌گردد.»

ب - در تبصره (۱) ماده (۲) قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان خودرو مصوب ۲۳/۳/۱۳۸۶ عبارت «یک‌سال» به «دو‌سال» و «سی هزار کیلومتر» به «چهل هزار کیلومتر» اصلاح می‌شود.

پ - در ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۸/۱۲/۱۳۸۹ عبارت «بیش از پنج سال» به عبارت «برای خودروهای شخصی و دولتی چهار سال و برای وسایل نقلیه عمومی یک‌سال» اصلاح می‌شود.

ت - کلمه «مؤسسه» مندرج در عنوان و متن قوانین زیر به کلمه «سازمان» اصلاح شود:

1- قانون عضویت مؤسسه استاندارد ایران در سازمان بین‌المللی استانداردها مصوب ۲۰/۸/۱۳۴۳

2- قانون اجازه عضویت مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در انجمن جهانی سازمان‌های تحقیقات صنعتی و فنی و کمیته اروپایی بتون و عضویت آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک در کمیته مذکور مصوب ۳۰/۳/۱۳۵۶

3- قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب ۲۵/۱۱/۱۳۷۱ و اصلاحیه

های مصوب ۱۳/۳/۱۳۷۶ و ۲۰/۱/۱۳۸۵ آن

آیین نامه اجرایی تبصره (۳) ماده (۳) قانون هوای پاک مصوب ۲۱/۶/۱۳۹۷ هیات وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - مواقع (شرایط) اضطراب آلودگی هوا: مواقعی که استمرار پایداری جوی (بر اساس اعلام سازمان هواشناسی کشور) یا افزایش میزان غلظت آلاینده ها (بر اساس اعلام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست) در کوتاه مدت، سلامت انسان و محیط زیست را دچار مخاطره جدی کند.

ب - کارگروه: کارگروه استانی هماهنگی شرایط اضطراب آلودگی هوا موضوع ماده (۴) این آیین نامه

پ - شاخص کیفیت هوا (AQI): عددی بدون واحد که نشان دهنده وضعیت کیفی هوا است.

ماده ۲ - طبقات کیفیت هوا بر اساس شاخص کیفیت هوا به شرح جدول زیر تعیین می شود:

ردیف	عدد شاخص
1	0-50
2	51-100
3	101-150
4	151-200
5	201-300
6	بیشتر از ۳۰۰

تبصره - دستورالعمل محاسبه و اعلام شاخص کیفیت هوا توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تهیه و ابلاغ می شود.

ماده ۳ - فرایند تشخیص شرایط اضطراب و اقدامات مربوط به شرح زیر است:

الف - سازمان هواشناسی کشور موظف است ظرف حداقل (۹۶) ساعت قبل از وقوع شرایط پایدار جوی، هشدار لازم را به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام کند.

ب- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است بلافاصله و ظرف حداکثر (۱۲) ساعت بعد از اعلام سازمان هواشناسی کشور، نظر صریح خود در مورد وقوع شرایط اضطرار را به کارگروه اعلام کند.

پ- در صورت تأیید وقوع شرایط اضطرار توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کارگروه موظف است بلافاصله تشکیل جلسه دهد و ظرف حداکثر (۱۲) ساعت تصمیمات لازم را با اولویت پیشگیری از وقوع شرایط اضطرار، به منظور حفظ سلامت انسان و محیط زیست در چهارچوب دستورالعمل ابلاغی وزیر کشور اتخاذ و اعلام کند.

تبصره - در راستای ماده (۲۶) قانون هوای پاک، کلیه اطلاعات جمع آوری شده توسط شبکه ملی هشدار و پیش آگاهی رخدادهای سیل، طوفان و گرد و غبار که توسط سازمان هواشناسی کشور با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست راه اندازی و تکمیل می شود، باید در اختیار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار گیرد.

ماده ۴ - به منظور اتخاذ تصمیمات لازم در مواقع اضطرار آلودگی هوا، کارگروه با ترکیب زیر تشکیل می شود:

الف - استاندار و در صورت عدم حضور وی، معاون عمرانی استانداری به عنوان رییس کارگروه.

ب - مدیرکل حفاظت محیط زیست استان به عنوان دبیرکارگروه

پ - مدیرکل هواشناسی استان

ت - معاون بهداشتی یکی از دانشگاه های علوم پزشکی مستقر در استان به تشخیص وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و رییس شبکه بهداشت و درمان شهرستان ذی ربط حسب مورد

ث - مدیرکل آموزش و پرورش استان

ج - رییس پلیس راهنمایی و رانندگی استان

چ - مدیرکل بحران استانداری

ح - شهردار مرکز استان و شهردار شهرهای ذی ربط حسب مورد.

تبصره ۱ - در مواقع لزوم به تشخیص استاندار، نمایندگان سایر دستگاه‌های ذی ربط و بخش‌های غیردولتی مرتبط بدون حق رأی به کارگروه دعوت می‌شوند.

تبصره ۲ - اطلاع‌رسانی لازم از طریق رسانه‌های رسمی جمعی، مجازی و مکتوب در خصوص شرایط هوا و تصمیمات اتخاذ شده توسط کارگروه، صرفاً از سوی رییس کارگروه و در غیاب ایشان دبیر کارگروه انجام خواهد گرفت.

تبصره ۳ - اتخاذ تصمیم در مورد تعطیلی دستگاه‌های اجرایی و بانک‌ها برای یک روز کامل یا بیشتر، صرفاً با هماهنگی رییس‌جمهور یا معاون اول رییس‌جمهور امکان‌پذیر است.

ماده ۵ - وظایف کارگروه عبارت است از برنامه‌ریزی و اتخاذ تصمیمات لازم به منظور:
الف - کاهش انتشار آلاینده‌ها از منابع آلاینده ثابت و متحرک.

ب - کاهش آثار سوء ناشی از آلودگی هوا بر سلامت از راه‌های مختلف از جمله کاهش مواجهه افراد جامعه با آلاینده‌ها بر اساس طبقات اعلامی موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه.

تبصره - در شرایط پیش‌بینی یا تداوم آلودگی هوا بیش از (۴۸) ساعت تدابیر لازم بر اساس یک طبقه بالاتر از شاخص کیفیت هوا اتخاذ می‌شود.

پ - وضع ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های زمانی، مکانی و نوعی برای فعالیت منابع ثابت و متحرک تشدیدکننده آلودگی هوا.

ت - تنظیم و ابلاغ اقدامات مستمر لازم‌الاجرا از سوی دستگاه‌های مختلف در مواقع اضطرار.

ماده ۶ - دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری (مصوب ۱۳۸۶) و اشخاص غیردولتی و رایبه دهندگان خدمات عمومی موظف به اجرای مصوبات کارگروه هستند.

آیین‌نامه اجرایی ماده (۷) قانون هوای پاک مصوب ۲۱/۶/۱۳۹۷ هیات وزیران

ماده ۱ - در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - محدوده ممنوعه تردد: محدوده‌های جغرافیایی مشخص در داخل محدوده شهر که عبور و مرور برای تمام یا برخی از وسایل نقلیه موتوری به صورت دائم یا موقت در آنها ممنوع است.

ب- وسایل نقلیه عمومی: وسایل نقلیه جمعی که در شبکه حمل و نقل عمومی شهری برای خدمات رسانی به عموم شهروندان به کار گرفته می شوند.

ماده ۲- اعمال ممنوعیت‌ها یا محدودیت‌های زمانی، مکانی و نوعی تردد وسایل نقلیه موتوری به منظور کاهش آلودگی هوا و ساماندهی سفرهای روزانه شهری به پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست یا شهرداری یا پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و تأیید شورای هماهنگی ترافیک شهرهای استان و در تهران شورای حمل و نقل ترافیک تهران با رعایت ضوابط شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور انجام می شود.

ماده ۳- وسایل نقلیه مجاز به ورود و تردد در محدوده‌های ممنوعه تردد باید دارای مجوز از شهرداری مربوط باشند.

تبصره ۱- مجوز وسایل نقلیه امداد حوادث آب، برق، مخابرات و گاز، وسایل نقلیه خدماتی و حمل و نقل عمومی بار و مسافر در حد تعداد مورد نیاز و با رعایت محدودیت‌های موضوع مطالعات جامع حمل و نقل و ترافیک مربوط بر اساس مصوبه شورای هماهنگی ترافیک استان و در شهر تهران، بر اساس مصوبه شورای حمل و نقل ترافیک شهر تهران توسط شهرداری صادر می شود.

تبصره ۲- عوارض مربوط به صدور مجوز تردد انواع وسایل نقلیه در محدوده‌های ممنوعه تردد به تفکیک وسایل نقلیه برقی، هیبریدی و فسیلی پس از تصویب شورای اسلامی شهر و با رعایت قوانین و مقررات مربوط، توسط شهرداری مربوط اخذ می شود.

تبصره ۳- وسایل نقلیه انتظامی، آتش نشانی و فوریت‌های پزشکی (اورژانس) از شمول این ماده مستثنی می باشند.

ماده ۴- شهرداری‌ها موظفند ضمن اطلاع رسانی عمومی در مورد محدوده‌ها و ساعات ممنوعه تردد از طریق رسانه‌های همگانی، علایم ویژه راهنمایی یا وسایل اطلاع رسانی الکترونیک و مخابراتی، با هماهنگی پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در مبادی ورودی به محدوده ممنوعه تردد و در داخل آن هشدارهای لازم را به عموم افراد بدهند.

ماده ۵- شهرداری‌ها موظفند پیش از اعمال محدوده‌های ممنوعه تردد، سامانه حمل و نقل عمومی متناسب با تقاضا را در این مناطق پیش بینی و تأمین نمایند، به طوری که از ابتدای برقراری این محدوده‌ها اختلالی در تردد شهروندان ایجاد نشود.

ماده ۶- وزارتخانه‌های دادگستری، راه و شهرسازی و کشور موظفند جریمه‌های عبور از محدوده‌های ممنوعه تردد موضوع این آیین نامه را با رعایت ماده (۲۱) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی (مصوب ۱۳۸۹) به نحوی

پیشنهاد و به‌روزرسانی نمایند که میزان جریمه‌های مذکور از بازدارندگی لازم برای ورود به محدوده‌های ممنوعه تردد برخوردار باشند.

ماده ۷ - به‌منظور توسعه کاربرد وسایل نقلیه عمومی، کلیه دستگاه‌های اجرایی دولتی می‌توانند در چهارچوب قوانین و مقررات و در حدود اعتبارات مصوب مربوط، نسبت به راه‌اندازی وسیله (سرویس) رفت و آمد کارکنان در قالب خرید خدمت از بخش خصوصی و تعاونی مشروط به اینکه کلیه وسایل نقلیه دیزلی مورد استفاده در سرویس‌های مذکور دارای عمر کمتر از پنج سال یا دارای پالایش‌گر (فیلتر) دوده استاندارد یا گازسوز یا برقی باشند، اقدام نمایند.

تبصره - دستورالعمل اجرایی این ماده ظرف یک‌ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب نامه توسط وزارت کشور و سازمان‌های اداری و استخدامی کشور و برنامه و بودجه کشور تدوین و ابلاغ می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی ماده ۸ قانون هوای پاک مصوب ۲۱/۶/۱۳۹۷ هیات وزیران

ماده ۱ - جدول سن فرسودگی انواع خودروها به‌شرح زیر تعیین می‌شود:

ردیف	نوع وسیله نقلیه، سوخت و مشخصات فنی	سن فرسودگی (سال)
۱	خودروی شخصی شامل سواری، استیشن(ون)، سواری کار	۲۰
۲-۱	خودروی عمومی شامل سواری تاکسی، استیشن(ون)، سواری کار	بنزینی و دوگانه سوز
۲-۲		پایه گازسوز
۲-۳		برقی، هیبریدی و تاکسی هایی که حسب پیشنهاد وزارت کشوریا وزارت راه و شهرسازی و تایید سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان ملی استاندارد ایران کماکان کیفیت ارائه خدمات مناسب را دارند
۳-۱	وانت	پایه گازسوز
۳-۲		بنزینی، دوگانه سوز و دیزلی
۴-۱	اتوبوس درون شهری	دیزلی
۴-۲		پایه گازسوز
۴-۳		برقی منوط به بازسازی با رعایت قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۱۳۸۹
۵-۱	مینی بوس و میدل باس درون و برون شهری	دیزلی
۵-۲		پایه گازسوز
۵-۳		برقی منوط به بازسازی با رعایت قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۱۳۸۹
۶	اتوبوس برون شهری	
۷	کشنده کامیون و کامیونت	
۸-۱	موتورسیکلت	بنزینی کاربراتوری
۸-۲		بنزینی انژکتوری
۸-۳		برقی
۹	سواری دولتی	

ماده ۲- برای خودروهای سنگین و نیمه سنگین با قوای محرکه ترکیبی (هیبریدی) سن فرسودگی بر اساس قوه محرکه احتراقی تعیین می شود.

ماده ۳ - سن مجاز تردد خودروهای ردیف‌های (۱)، (۳-۱)، (۳-۲) و (۷) در محدوده شهرهای تهران، مشهد، شیراز، اصفهان، تبریز، اراک، کرج و اهواز به میزان دوسال کمتر از سن مندرج در جدول موضوع ماده (۱) این آیین‌نامه تعیین می‌شود.

ماده ۴ - در موارد زیر، دوسال به سن فرسودگی موضوع جدول ماده (۱) این آیین‌نامه اضافه می‌شود:
الف- کلیه خودروهای دیزلی در صورت نصب پالایش‌گر (فیلتر) دوده استاندارد حداقل دوسال قبل از رسیدن به سن فرسودگی موضوع ماده (۱) این آیین‌نامه.

ب- تعویض واکنش‌ساز (کاتالیست) و سامانه (سیستم) آلایندگی آگزوز برای تاکسی‌های ردیف (۲-۲) جدول موضوع ماده (۱) این آیین‌نامه.

تبصره - سازوکار اجرایی این ماده توسط وزارت کشور با همکاری سازمان حفاظت محیط‌زیست و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران ظرف سه‌ماه تدوین و ابلاغ می‌شود.

ماده ۵ - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است برابر ماده (۸) قانون هوای پاک - مصوب ۱۳۹۶ - با جریمه تردد خودروهای فرسوده مندرج در جدول جریمه‌های تخلفات مربوط به حمل‌ونقل و عبور و مرور در کلیه نقاط کشور و مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و اصلاحات بعدی آن اعمال قانون نماید.
ماده ۶ - آن دسته از خودروهای ناوگان حمل‌ونقل عمومی بار و مسافر که در طرح‌های نوسازی اعلام شده توسط دولت ثبت‌نام نموده‌اند، تا زمان تحویل خودروی جدید و حداکثر تا پایان سال ۱۳۹۸ از مقررات مربوط به خودروهای فرسوده موضوع ماده (۸) قانون هوای پاک مستثنی می‌باشند.

تبصره - در صورتی که خودروهای جدید موضوع طرح‌های فوق‌الذکر آماده تحویل باشند و مالکان خودروهای مربوط از انجام اقدامات تکمیلی و یا پرداخت مبالغ مربوط به خرید خودروی جدید در موعد مقرر استنکاف نمایند، استثنای موضوع این ماده در خصوص خودروهای مذکور از تاریخ پایان فرصت اقدام مالکان آنها، لغو می‌شود.

دستورالعمل اجرایی این ماده توسط وزارتخانه‌های کشور و راه و شهرسازی با همکاری سازمان حفاظت محیط‌زیست و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تهیه و ابلاغ می‌شود.

ماده ۷- وزارتخانه‌های کشور و راه و شهرسازی موظفند ظرف سه‌ماه نسبت به تدوین سایر راه کارهای کاهش سن ناوگان حمل‌ونقل عمومی بار و مسافر علاوه بر طرح‌های نوسازی اعلام شده از سوی دولت و ارایه آنها به مراجع تصویب مربوط اقدام نمایند.

ماده ۸- خودروهایی موضوع تصویب‌نامه شماره ۷۳۶۷۱/ت/۵۰۲۳۴ هـ مورخ ۱۷/۶/۱۳۹۵ مربوط به آیین‌نامه شناسایی و صیانت از وسیله‌های نقلیه تاریخی، از شمول این آیین‌نامه مستثنی می‌باشند.

ماده ۹- از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه، ردیف (۴) تصویب‌نامه شماره ۹۲۳۰۸/ت/۴۰۵۸۷ ک مورخ ۷/۶/۱۳۸۷ و اصلاحات بعدی آن و ردیف (۱) تصویب‌نامه ۲۱۲۳۲۶/ت/۴۶۳۲۰ هـ مورخ ۱۶/۱۲/۱۳۹۰ لغو می‌شوند.

آیین‌نامه اجرایی تبصره ماده ۱۴ قانون هوای پاک مصوب ۲۱/۶/۱۳۹۷ هیات وزیران

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف- قانون: قانون هوای پاک - مصوب ۱۳۹۶-

ب- سازمان: سازمان حفاظت محیط‌زیست

پ- واحدهای آلاینده: کلیه مراکز صنعتی، تولیدی، معدنی، خدماتی، عمومی و کارگاهی آلاینده موضوع ماده (۱۴) قانون.

ت- کارگروه: کارگروه تدوین طرح انتقال واحدهای آلاینده موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه.

ماده ۲- سازمان موظف است از طریق بازرسان ادارات کل یا آزمایشگاه‌های معتمد به صورت دوره‌ای از خروجی واحدهای آلاینده نمونه‌برداری کند و در صورت مشاهده هرگونه عدم تطابق با حدود مجاز مصوب، چنانچه تشخیص دهد که کاهش یا از بین بردن آلودگی واحدها فقط از طریق انتقال تمام یا بخشی از خطوط تولید یا تأسیسات یا اماکن آنها به نقاط مناسب ممکن است یا با مشورت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ادامه فعالیت آن واحدها موجب به خطر افتادن سلامت ساکنان مناطق مسکونی می‌شود، حداکثر ظرف سه روز کاری نظر خود را به صورت کتبی به واحد مربوط اعلام کند. شیوه‌نامه تشخیص موضوع این ماده ظرف سه‌ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه توسط سازمان تدوین و ابلاغ می‌شود.

ماده ۳- واحد یا واحدهای آلاینده موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه موظفند حداکثر ظرف هفت روز کاری پس از اعلام سازمان، گزارش توجیهی شامل توضیحات تکمیلی یا راهکارهای جایگزین برای رفع آلودگی مربوط را ارایه کنند. سازمان ضمن بررسی گزارش یادشده با دعوت از نماینده واحد مربوط حداکثر ظرف هفت روز کاری،

نتیجه بررسی خود را به واحد یا واحدهای مذکور اعلام می‌کند. چنانچه به تشخیص سازمان، انتقال تمام یا بخشی از خطوط تولیدی یا تأسیسات یا اماکن آنها ضروری باشد، نظر سازمان همزمان با اعلام به واحد مربوط، به کارگروه تدوین طرح انتقال واحدهای آلاینده ارسال می‌شود تا کارگروه، طرح انتقال مربوط شامل همه ابعاد موضوع از جمله مکان، زمان و مهلت انتقال تمام یا بخشی از خطوط تولیدی یا تأسیسات یا اماکن آنها را با رعایت قوانین و مقررات مربوط تنظیم و ابلاغ کند. پیش‌نویس طرح یادشده برای طرح در کارگروه، توسط دبیرخانه کارگروه تدوین می‌شود.

تبصره ۱- کارگروه به ریاست معاون عمرانی وزارت کشور و عضویت نمایندگان وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهادکشاورزی، راه و شهرسازی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، نیرو، نفت، سازمان برنامه و بودجه کشور، سازمان و استانداری مربوط تشکیل می‌شود. دبیرخانه کارگروه در سازمان مستقر است.

تبصره ۲- کارگروه می‌تواند وظیفه خود را در مورد گروهی از واحدهای آلاینده به تشخیص خود، به کارگروه استانی به ریاست معاون عمرانی استانداری و عضویت مدیران کل استانی وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهادکشاورزی، راه و شهرسازی، نیرو (مدیران عامل شرکت‌های آب و فاضلاب شهری و روستایی استان و توزیع نیروی برق استان)، نفت (مدیر منطقه ذی‌ربط شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی و مدیرعامل شرکت گاز استان) مدیرکل استانی سازمان، رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان و رییس دانشگاه علوم پزشکی مرکز استان واگذار کند.

ماده ۴- استانداری‌ها موظفند در چهارچوب مصوبات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و با لحاظ قوانین و مقررات مربوط، ملاحظات آمایش سرزمین و نوع فعالیت‌ها هر دسته از واحدهای موضوع ماده (۱۴) قانون، به‌منظور جانمایی و شناسایی محل‌های مناسب انتقال واحدهای مذکور اقدام و فهرست تفصیلی محل‌های یادشده را ظرف سه‌ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه به کارگروه پیشنهاد کنند.

ماده ۵- وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و جهادکشاورزی موظفند در مورد آن دسته از واحدهای مشمول طرح انتقال که استقرار اولیه و بهره‌برداری از آنها با رعایت قوانین و مقررات مربوط صورت گرفته باشد، در صورت تمایل واحدهای مذکور به انتقال به شهرک‌های صنعتی یا کشاورزی، نسبت به تخصیص زمین و امکانات با اولویت و اعمال حداکثر تسهیلات و مشوق‌های قانونی اقدام کنند.

تبصره ۱- به‌منظور تسهیل اجرای طرح انتقال، سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است از محل منابع موضوع ماده (۳۳) قانون، اعتبارات لازم جهت تأمین یارانه سود تسهیلات اعطایی به واحدهای موضوع این ماده را در لوائح بودجه سنواتی پیش‌بینی کند.

تبصره ۲ - سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و جهادکشاورزی حسب مورد، از طریق تفاهم با بانک‌های عامل و با تأمین اعتبارات لازم در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط، پرداخت تسهیلات ارزان قیمت یا تسهیلات در قالب وجوه اداره شده به واحدهای موضوع این ماده را تسهیل کند.

ماده ۶ - مستنکف از طرح انتقال مصوب کارگروه با حکم مرجع قضایی صالح، به پرداخت جزای نقدی معادل سه درصد (۳٪) درآمد سالانه ناخالص همان واحد بر اساس اعلام سازمان امور مالیاتی کشور، محکوم می‌شود.

ماده ۷ - این آیین‌نامه مانع اجرای سایر مصوبات از جمله ضوابط و معیارهای استقرار واحدها و فعالیت‌ها صنعتی و تولیدی موضوع تصویب‌نامه شماره ۷۸۹۴۶/ت/۳۹۱۲۷ هـ مورخ ۱۵/۴/۱۳۹۰ نخواهد بود.

ماده ۸ - مسؤولیت نظارت بر اجرای این آیین‌نامه برعهده سازمان است و گزارش عملکرد سالانه آن توسط سازمان به دفتر هیأت دولت ارسال می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی تبصره ۳ ماده ۱۶ قانون هوای پاک مصوب ۲۱/۶/۱۳۹۷

ماده ۱ - در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قانون: قانون هوای پاک - مصوب ۱۳۹۶-

ب - سازمان: سازمان حفاظت محیط‌زیست

پ - دستگاه: دستگاه‌های اجرایی دارای مرکز یا مراکز طبقه‌بندی شده مشمول این آیین‌نامه

ت - مراکز: مراکزی که بر اساس قوانین و مقررات مربوط، مشمول یکی از طبقات امنیتی یا حفاظتی می‌باشند.

ماده ۲ - سازمان موظف است ظرف یک‌ماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه، دستورالعمل نحوه پایش آلاینده‌ها و حدود مجاز مربوط و اقدامات اصلاحی را به دستگاه‌ها و مراکز اعلام و نسبت به آموزش‌های دوره‌ای برای کارشناسان مرتبط در مراکز اقدام نماید.

تبصره - اعلام نتایج سنجش و پایش موضوع این آیین‌نامه در قالب کاربرگ (فرم) نمونه‌ای است که حسب مورد توسط سازمان با کسب نظر دستگاه‌ها تهیه و به دستگاه‌های مذکور ابلاغ می‌شود.

ماده ۳- مراکز موظفند به صورت مستمر نسبت به پایش و سنجش آلاینده‌های هوا طی برنامه زمان‌بندی مورد توافق با سازمان و در چهارچوب دستورالعمل موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه اقدام و فرایند اقدام و نتایج را مستندسازی نمایند.

تبصره ۱- پایش حدود مجاز مذکور توسط آزمایشگاه‌های معتمد که صلاحیت امنیتی آنها توسط مراجع ذی‌ربط تأیید شده است، انجام می‌شود. در مواردی که آزمایشگاه دستگاه‌های مربوط به تأیید سازمان برسد، پایش رعایت حدود مجاز آلاینده‌ها در دوره زمانی اعتبار تأییدیه صادر شده از سوی سازمان، توسط آزمایشگاه مذکور انجام می‌شود.

تبصره ۲- در صورت درخواست سازمان برای اخذ نتایج گزارش پایش و سنجش موضوع این ماده و نحوه اصلاحات لازم به منظور رفع نواقص احتمالی، موضوع توسط بالاترین مقام سازمان به صورت مکتوب به دستگاه ارسال می‌شود و دستگاه در صورت عدم مغایرت با اصول حفاظتی، نتایج را به صورت مقتضی و از طریق بالاترین مقام دستگاه به سازمان ارسال می‌نماید.

ماده ۴- بازرسان سازمان در دوره‌های زمانی تعیین شده در دستورالعمل موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه به دستگاه مراجعه و نتایج پایش انتشار آلاینده‌های مربوط را ملاحظه و در صورت مشاهده عدم تطابق مراتب را به سازمان گزارش می‌نمایند.

تبصره - بازرسان موضوع این ماده باید از کارکنان رسمی یا پیمانی سازمان بوده و صلاحیت آنها به تأیید مراجع امنیتی ذی‌ربط رسیده باشد.

ماده ۵- در صورت هر گونه عدم تطابق نتایج سنجش آلاینده‌ها با حدود مجاز مربوط، مرکز مربوط موظف است بلافاصله اقدامات اصلاحی را با رعایت دستورالعمل سازمان معمول و گزارش اقدامات مذکور را در چهارچوب برنامه زمان‌بندی مورد توافق با سازمان، به سازمان ارایه نماید.

ماده ۶- در صورت دریافت یا انتشار اخبار و گزارش‌هایی مبنی بر آلودگی مراکز طبقه‌بندی شده و مخاطرات ناشی از آن، سازمان موظف است جهت پاسخ به افکار عمومی، موضوع را از دستگاه‌های ذی‌ربط پیگیری نموده و دستگاه‌ها موظف به ارایه مستندات و مدارک مورد نیاز سازمان در چهارچوب اصول حفاظتی می‌باشند.

ماده ۷- سازمان موظف است نسبت به حفظ و نگهداری اسناد و اطلاعات مرتبط با دستگاه و مراکز طبقه‌بندی شده تمهیدات تأمینی و حفاظتی لازم را به عمل آورد. هر گونه نسخه‌برداری، روگرفت، انتشار، واگذاری اطلاعات مربوط به دستگاه و مراکز به فرد یا دستگاه (ارگان) دیگر ممنوع و ارسال و ارایه هر گونه اطلاعات مربوط به دستگاه منوط به رعایت ماده (۱۳) قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات (مصوب ۱۳۸۸) است.

آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۷ قانون هوای پاک مصوب ۲۱/۶/۱۳۹۷ هیات وزیران با اصلاحات بعدی

ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:
الف- قانون: قانون هوای پاک - مصوب ۱۳۹۶-

ب- سازمان: سازمان حفاظت محیط‌زیست

پ- شرکت‌های بازرسی: شرکت‌های بازرسی معاینه فنی مورد تأیید سازمان ملی استاندارد ایران

ماده ۲- مالکان، مسئولان یا رؤسای مراکز موضوع تبصره (۱) ماده (۱۷) قانون مکلفند نسبت به معاینه فنی موتورخانه‌ها و سایر سامانه‌های احتراقی خود و دریافت گواهی از سازمان ملی استاندارد ایران برابر استاندارد مربوط اقدام نمایند. بازه‌های زمانی معاینه فنی مذکور نباید از زمان یک‌سال مقرر در قانون بیشتر باشد.

ماده ۳- تعرفه هزینه‌های انجام معاینه‌های فنی موضوع این آیین‌نامه بر اساس نفر - ساعت کار کارشناسی لازم به تفکیک موتورخانه و سایر سامانه‌های احتراقی به پیشنهاد سازمان ملی استاندارد ایران به تصویب شورای عالی استاندارد مطابق با بند (۷) ماده (۳۵) قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد - مصوب ۱۳۹۶- می‌رسد.

تبصره - تأمین هزینه معاینه فنی موضوع این آیین‌نامه برعهده ذی‌نفع موضوع تبصره (۱) ماده (۱۷) قانون می‌باشد.

ماده ۴- شرکت‌های بازرسی موظفند بلافاصله پس از سنجش آلاینده‌ها و تطبیق نتیجه با استاندارد مربوط، نسبت به تهیه و ارسال گزارش آن به سازمان ظرف دو روز کاری اقدام نمایند. سازمان موظف است ظرف سه روز کاری پس از وصول گزارش شرکت‌های مذکور به ذی‌نفع موضوع تبصره (۱) ماده (۱۷) قانون به جهت ضرورت رفع آلودگی در مهلتی که برابر دستورالعمل ابلاغی سازمان تعیین می‌شود تذکر کتبی دهد. در صورت عدم اقدام ذی‌نفع مذکور در مهلت مقرر، سازمان موظف است ظرف سه روز کاری مراتب را به مراجع ذی‌صلاح جهت اعمال مجازات و جرایم مربوط برابر ماده (۱۷) قانون اعلام نماید.

ماده ۵- سازمان ملی استاندارد ایران مکلف است سامانه اطلاعات تحت وب برای ثبت اطلاعات متقاضیان، اطلاعات گزارش‌های معاینه فنی و اقدامات اصلاحی برای نظارت بر اجرای معاینه فنی را با قابلیت دسترسی سازمان و شرکت ملی گاز ایران به اطلاعات سامانه مذکور ایجاد نماید.

تبصره ۱- بانک اطلاعات اولیه این سامانه شامل مشخصات مشترک از قبیل شماره اشتراک، نشانی و نوع سامانه احتراقی مورد استفاده، توسط شرکت ملی گاز ایران تهیه و به سازمان ملی استاندارد ایران ارائه می‌شود.

تبصره ۲- گزارش‌های ادواری با توجه به اطلاعات سامانه، توسط سازمان تولید و به‌عنوان مرجع اطلاعات لازم جهت اعمال جرایم و تشویق‌های موضوع این آیین‌نامه استفاده خواهد شد.

ماده ۶ - سازمان ملی استاندارد ایران موظف است ضمن تهیه، به‌روزرسانی و اجرای برنامه توسعه شرکت‌های بازرسی، به‌نحوی در ساماندهی شرکت‌های مذکور اقدام نماید که هیچ‌گونه تأخیری در انجام معاینات فنی دوره‌ای موضوع قانون ایجاد نشود. همچنین سازمان یادشده موظف است ضمن نظارت بر فعالیت شرکت‌های بازرسی در صورت مشاهده تخلف، علاوه بر برخورد قانونی مربوط، نسبت به بررسی مجدد صلاحیت آنها و در صورت لزوم لغو آن اقدام نماید.

ماده ۷ (اصلاحی ۲۴/۱۱/۱۳۹۷) - سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است به پیشنهاد سازمان، به‌منظور تشویق بهره‌برداران موضوع ماده (۱۷) قانون به رفع آلودگی مربوط، ردیف مستقلی از محل منابع ماده (۳۳) قانون، در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید تا در صورت اخذ گواهی تطابق با استاندارد در معاینات فنی دوره‌ای موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه، به‌صورت حداقل دو دوره متوالی یا کاهش انتشار آلاینده‌ها از موتورخانه‌ها و سایر سامانه‌های احتراقی از طریق استفاده از مشعل‌ها و دیگ‌های با انتشار پایین آلاینده‌ها (مانند دیگ‌های چگالشی و مشعل‌های پیش‌آمیخته)، استفاده از سامانه واپایش (سیستم کنترل) هوشمند احتراق مشعل و یا استفاده از انواع فناوری (تکنولوژی) جذب آلاینده‌ها در دودکش (مانند پالایشگر (فیلتر)ها و کاتالیزگر (کاتالیست)ها)، بخشی از هزینه بازرسی مجدد بر اساس دستورالعمل ابلاغی سازمان تأمین و پرداخت شود.

ماده ۸ - سازمان موظف است دستورالعمل ارایه تسهیلات موضوع ماده (۳۳) قانون از محل صندوق ملی محیط‌زیست را ظرف سه‌ماه از ابلاغ این آیین‌نامه تدوین و ابلاغ نماید.

ماده ۹ - بهره‌برداران موضوع ماده (۱۷) قانون که حدود مجاز انتشار آلاینده‌ها را رعایت نکنند، در صورتی که پس از یک مرتبه تذکر کتبی توسط سازمان، اقدامی برای رفع آلودگی در مهلت مقرر برابر دستورالعمل ابلاغی سازمان انجام ندهند، حسب مورد مشمول جریمه مطابق تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۱۷) قانون می‌شوند.

ماده ۱۰ - مسؤولیت نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه برعهده سازمان می‌باشد.

آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۹) قانون هوای پاک مصوب ۲۱/۶/۱۳۹۷ هیات وزیران

ماده ۱ - در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به‌کار می‌روند:

الف - قانون: قانون هوای پاک - مصوب ۱۳۹۶ -

ب - سازمان: سازمان حفاظت محیط‌زیست

پ - آلودگی صوتی: پخش و انتشار هرگونه صدا و ارتعاش بیش از حد مجاز

ت- منابع و کانون‌های آلودگی صوتی: انواع منابع ثابت و متحرک مولد صدا و ارتعاش بیش از حد مجاز

ث- عامل آلودگی صوتی: هر شخص حقیقی یا حقوقی که اداره یا تصدی منابع و کانون‌های آلودگی صوتی را برعهده داشته باشد.

ماده ۲- هرگونه اقدامی که موجبات آلودگی صوتی را فراهم نماید ممنوع است. حدود مجاز آلودگی صوتی به شرح پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می‌شود.

ماده ۳- سازمان موظف است ضمن شناسایی منابع و کانون‌های آلودگی صوتی میزان آلودگی آنها را بر اساس حدود مجاز تعیین و مراتب را به همراه مهلت رفع آلودگی مذکور به عامل آلودگی صوتی ابلاغ نماید. مهلت یادشده و روش سنجش میزان آلودگی بر اساس دستورالعمل ابلاغی سازمان تعیین می‌شود و عامل آلودگی موظف است نسبت به رفع آلودگی صوتی مربوط در مهلت مقرر اقدام نماید.

ماده ۴- سازمان موظف است در صورت عدم رفع آلودگی صوتی در پایان مهلت تعیین شده نسبت به انجام اقدامات موضوع قانون در مورد متخلف یا متخلفان اقدام نماید.

ماده ۵- سازمان مجاز است در اجرای وظایف قانونی خود و رعایت مفاد قانون و این آیین‌نامه هر زمانی که لازم بداند نسبت به بازرسی منابع آلوده‌کننده اقدام نماید.

تبصره - با عامل آلودگی صوتی و یا هر شخص دیگری که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم از انجام بازرسی و یا پایش میزان آلودگی صوتی جلوگیری و یا از ارایه آمار و اطلاعات مورد نیاز سازمان خودداری نماید طبق ماده (۱۶) قانون رفتار خواهد شد.

ماده ۶- مراکز معاینه فنی وسایل نقلیه موتوری موضوع ماده (۶) قانون موظفند انواع وسایل نقلیه موتوری مورد بازدید را از جهت رعایت حدود مجاز آلودگی صوتی نیز تحت آزمایش و معاینه قرار دهند.

ماده ۷- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است در مورد وسایل نقلیه موتوری فاقد گواهی معاینه فنی مطابق ماده (۶) قانون اقدام نماید.

ماده ۸- وزارت راه و شهرسازی موظف است مستندات مورد نیاز مربوط به رعایت حدود مجاز استاندارد آلودگی صوتی مربوط به حمل‌ونقل عمومی، هوایی، ریلی و دریایی را در اختیار سازمان قرار دهد.

ماده ۹- وزارت راه و شهرسازی موظف است در اجرای ماده (۳۳) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان- مصوب ۱۳۷۴-، ظرف یک‌سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این تصویب‌نامه، دستورالعمل کنترل و کاهش آلودگی

صدا ناشی از فعالیت‌ها ساختمانی و سایر ساخت و سازها در محدوده شهرها و روستاها را با لحاظ محدودیت‌های نوعی، کمی و زمانی تدوین و در قالب مقررات ملی ساختمان ابلاغ نماید.

ماده ۱۰ - وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) موظف است نسبت به تکمیل طرح جامع مدیریت کاهش آلودگی صوتی در کلان‌شهرها ظرف شش‌ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این تصویب‌نامه اقدام و پس از تأیید سازمان ابلاغ نماید.

ماده ۱۱ - سازمان موظف است با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شهرداری‌ها و سایر دستگاه‌های مربوط ظرف شش‌ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این تصویب‌نامه نسبت به تکمیل و راه‌اندازی شبکه ملی پایش و اطلاع‌رسانی آلودگی صوتی با اولویت کلان‌شهرها اقدام نماید.

ماده ۱۲ - اعتبارات لازم برای اجرای تکالیف مقرر در این آیین‌نامه در چهارچوب لوایح بودجه سنواتی دستگاه‌های ذی‌ربط منظور و پس از تصویب در چهارچوب مقررات مربوط هزینه می‌شود.

حدود مجاز آلودگی صوتی

1- موتورسیکلت:

حد مجاز صدا بر حسب دسی بل

ظرف

0 ≤

75

80

77

75

80

تبصره - روش انجام آزمون بر مبنای استاندارد شماره ۱۰۲۸۲ سازمان ملی استاندارد ایران با عنوان «موتور گازی و موتورسیکلت - سطح صدا» خواهد بود.

2- خودرو:

حد مجاز ارایه شده سطح صوت خودروها در ایران				عنوان استاندارد
آزمون صدای وسیله هشداردهنده خودرو (نصب بر روی خودرو)	آزمون صدای آگزوز	آزمون صدای عبوری		
		کلاس N۱	کلاس M۱	
۱۱۲-۸۷ dB (A)	۸۶ dB (A)	۷۸ dB (A)*	۷۵ dB (A)*	استاندارد ایران

*dB(A)تراز سطح صوت مقیاس وزنی A

*روش انجام آزمون‌ها: روش انجام آزمون‌ها بر مبنای استانداردهای کشورهای عضو اتحادیه اروپا می‌باشد.

*خودروی کلاس M1: خودروهایی که به منظور حمل مسافر می‌باشند و در برگیرنده بیشتر از ۹ صندلی با احتساب صندلی راننده نباشند.

*خودروی کلاس N1: خودروهایی که برای مقاصد حمل و کالا می‌باشند (با مکانیزم جرم مجاز کمتر از ۲ تن)

*آزمون صدای عبوری: بر اساس استاندارد EEC ۱۵۷/۷۰ اتحادیه اروپا، این آزمون باید در یک محیط خشک که سطح صوت پس زمینه آن حداقل 10 dB(A) از سطح صدای تولیدی توسط خودرو کمتر می‌باشد و در شرایط جوی مناسب (بدون وزش باد)، انجام گیرد. دو میکروفن در دو طرف خودرو و به فاصله $5/7$ متر، از خط مرکز خودرو، در ارتفاع $2/1$ متر، به موازات سطح افق و عمود بر راستای خودرو قرار داده می‌شود. خودرو از فاصله 10 متری امتداد میکروفن‌ها با کمینه دو سرعت: ۱- سرعت 50 km/h ، یا ۲- سرعت معادل سه چهارم سرعت اسمی موتور (در دنده ۲ یا ۳ یا درایو) به میکروفن‌ها نزدیک می‌شود و در زمان طی مسافت 20 متر، سطح صوت ماشینی (مکانیزم) منتشره از آن اندازه‌گیری می‌گردد.

*آزمون صدای اگزوز: بر اساس استاندارد EEC ۱۵۷/۷۰ اتحادیه اروپا، این آزمون باید در یک محیط خشک که سطح صوت پس زمینه آن حداقل 10 dB(A) از سطح صدای تولیدی توسط خودرو کمتر می‌باشد و در شرایط جوی مناسب (بدون وزش باد)، انجام گیرد. یک میکروفن با زاویه 45 درجه نسبت به مجرای خروجی اگزوز و در بیشینه دو ارتفاع: ۱- ارتفاع مجرای خروجی اگزوز یا ۲- ارتفاع $0/2$ متر و به فاصله $0/5$ متر، از دهانه خروجی اگزوز قرار داده می‌شود و سطح صوت ماکزیمم مقدار به دست آمده از سه اندازه‌گیری پیاپی با اختلافی در محدود 2 dB(A) ، به عنوان نتیجه گزارش ارایه می‌گردد.

*آزمون صدای وسیله هشداردهنده خودرو (نصب بر روی خودرو): بر اساس استاندارد EEC ۳۸۸/۷۰ اتحادیه اروپا، این آزمون باید در یک محیط خشک که سطح صوت پس زمینه آن حداقل 10 dB(A) از سطح صدای تولیدی توسط بوق خودرو کمتر می‌باشد و در شرایط جوی مناسب (سرعت وزش باد کمتر از 18 km/h)

می‌باشد) انجام گیرد. میکروفن‌ها به فاصله ۷ متر از لبه جلویی خودرو، به موازات سطح افق، در امتداد راستای طولی خودرو، به سمت منبع تولید صوت قرار داده می‌شود. ارتفاع میکروفن‌ها از ۰/۵ تا ۱/۵ متر (نسبت به سطح زمین) متغیر بوده و ماکزیمم سطح صوت به دست آمده از آنها طی یک‌بار اندازه‌گیری صدای بوق (موتور خاموش است)، به‌عنوان نتیجه گزارش ارایه می‌گردد.

3- حدود مجاز آلودگی صوتی در پهنه‌های مختلف:

ردیف	نوع منطقه	تراز متوسط روز (۷ صبح تا ۱۰ شب) $Lp_{\text{روز}}$ dB(A)	تراز متوسط شب (۱۰ شب تا ۷ صبح) $Lp_{\text{شب}}$ dB(A)
۱	پهنه مسکونی	۵۵	۴۵
۲	پهنه مختلط (تجاری-مسکونی)	۶۰	۵۰
۳	پهنه تجاری-اداری	۶۵	۵۵
۴	پهنه فعالیت (مسکونی-صنعتی)	۷۰	۶۰
۵	پهنه صنعتی	۷۵	۶۵

* پهنه مسکونی:

پهنه‌ای که کاربری غالب آن مسکونی و کارکرد اصلی آن سکونت بوده و کاربری‌های مربوط به فعالیت‌ها پشتیبان برای تأمین نیازهای روزمره و اولیه ساکنین محلات را نیز در خود جای داده است. در پهنه سکونت، تأمین آسایش و امنیت ساکنین، مبنای انتخاب کاربری‌های مجاز به استقرار در این پهنه است. تنوع در پهنه‌های مسکونی ناشی از وجود تفاوت بارز در تراکم ساختمانی، ابعاد قطعات مسکونی، تعداد طبقات، تعداد واحد مسکونی در هر هکتار، عرض معابر و ... است.

* پهنه مختلط (تجاری-مسکونی):

مشمول بر قسمت‌هایی از شهر که از رشد خزننده فضاهای کار و فعالیت در بافت‌های مسکونی پدید آمده و از استقرار توأمان کارکردهای سکونت و کار و فعالیت شکل گرفته است.

* مراکز تجاری- اداری:

شامل قسمت‌هایی از شهر که عمدتاً دارای کاربری تجاری صرف و یا کاربری‌های مرتبط با آن باشد (مانند بازارها، پاساژها و ...)

* پهنه فعالیت (مسکونی - صنعتی):

مشمول بر قسمت‌هایی از شهر که وجه غالب آن کار و فعالیت، به‌ویژه کاربری‌های تجاری خدماتی بوده و سکونت در آن ممنوع، یا محدود و تابع نظم عمومی کار و فعالیت است. این پهنه زیرپهنه‌های اصلی متمایزی را دربرمی‌گیرد که در هر یک، غلبه یکی از وجوه تجاری، اداری، خدماتی، صنعتی یا اختلاطی از آن‌ها در مقیاس‌های متفاوت شهری بارز است.

* پهنه صنعتی:

پهنه‌ای دارای کاربری صنعتی که طبق ضوابط محیط‌زیست استقرار آن‌ها در محیط شهر مجاز نبوده و بر اساس مطالعات زیست‌محیطی لازم است با فاصله‌ای مناسب بیرون از شهر یا نواحی مسکونی قرار گیرد. کارگاه‌های مزاحم شهری، کاربری‌های کارخانه‌ای، تولیدی و خدمات صنعتی عموماً در این محدوده واقع هستند.

* روش و محل اندازه‌گیری آلودگی صوتی به شرح زیر می‌باشد:

دستور (فرمول) محاسبه‌ی تراز متوسط (Lp) روز و شب به شرح زیر است:

$$n=15$$

$$n=9$$

$$Lp_{\text{روز}} = \log \sum_{i=1}^n (10^{L_i/10}) / n$$

$$Lp_{\text{شب}} = \log \sum_{i=1}^n (10^{L_i/10}) / n$$

10' Leq)تراز معادل در مدت زمان ده دقیقه اندازه‌گیری است که ۲۴ بار در شبانه روز (با فاصله زمانی یک ساعته) اندازه‌گیری می‌شود. محل اندازه‌گیری ضلعی از فرستنده است که کمترین فاصله را با دریافت‌کننده دارد.

آیین نامه فنی در زمینه کنترل و کاهش آلودگی ها (موضوع ماده (۲) قانون هوای پاک) مصوب ۱۳۹۷/۶/۲۱ هیات وزیران(موضوع ماده (۲) قانون هوای پاک)

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قانون: قانون هوای پاک - مصوب ۱۳۹۶ -

ب - سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست.

پ - شهرهای دارای اولویت: شهرهای واجد شرایط برنامه‌ریزی ویژه جهت کاهش آلودگی هوا شامل تهران، کرج، مشهد، شیراز، اصفهان، تبریز، اراک و اهواز.

ماده ۲- وزارت نفت موظف است براساس جدول زیر نسبت به تأمین و عرضه سوخت خودرو در سراسر کشور اقدام کند:

نوع سوخت	از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه	از ۱۳۹۷/۱۲/۱	از ۱۳۹۸/۷/۱
بنزین یورو ۴	(۲۸) میلیون لیتر در روز	(۴۰) میلیون لیتر در روز	(۷۰) میلیون لیتر در روز
نفت - گاز یورو ۴	(۲۸) میلیون لیتر در روز	(۴۰) میلیون لیتر در روز	(۷۰) میلیون لیتر در روز

تبصره ۱- تولید و توزیع (۷۰) میلیون لیتر بنزین یورو (۴) در روز منوط به عدم تجاوز سقف میزان مصرف بنزین کشور از (۸۵) میلیون لیتر در روز می‌باشد.

تبصره ۲- از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه باید در تمام شهرهای دارای اولویت، سوخت بنزین یورو (۴) و نفت - گاز یورو (۴) در سقف مقرر در جدول مذکور در دسترس باشد.

تبصره ۳- وزارت نفت موظف است از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه، نسبت به توزیع سوخت نفت - گاز یورو (۴) مورد نیاز در جایگاه‌های سوخت موضوع فهرست پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، اقدام کند.

ماده ۳- از ابتدای سال ۱۴۰۰ کل سوخت تولیدی بنزین و نفت - گاز کشور براساس استاندارد ملی خواهد بود.
تبصره - سازمان ملی استاندارد ایران موظف است ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه نسبت به تدوین استاندارد ملی سوخت گاز طبیعی و ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه نسبت به تدوین استاندارد ملی سوخت‌های بنزین و نفت - گاز و روغن موتور اقدام و مراحل اجباری شدن آن را از ابتدای سال ۱۴۰۰ از طریق شورای عالی استاندارد پیگیری کند.

ماده ۴ (اصلاحی ۱۷/۱۱/۱۳۹۷) - برنامه زمانی اعمال حداقل حدود مجاز آلاینده‌گی خودروهای تولید داخل و وارداتی (بنزینی، دیزلی، گازسوز) به شرح جدول زیر تعیین می‌شود:

ردیف	نوع خودرو	از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه	از ۱۳۹۹/۱/۱	۲۹ اسفند ۱۴۰۰ به بعد
۱.	خودروهای غیردیزلی (بنزینی، قوای محرکه، ترکیبی یا هیبریدی، گازسوز سبک و سنگین و دوگانه سوز)	یورو (۴)	یورو (۵)	
۲.	خودروهای دیزلی	یورو (۶) یا استاندارد یورو (۴) به همراه نصب پالایشگر (فیلتر) جاذب ذرات معلق (DPF) یا استاندارد یورو (۵) EEN		استاندارد روز اتحادیه اروپا

تبصره (اصلاحی ۱۷/۱۱/۱۳۹۷) - شماره‌گذاری هر سه دستگاه خودرو دیزلی نو با استاندارد آلاینده‌گی یورو (۵) EEV منوط به اسقاط یک یا چند دستگاه خودرو دیزلی با مجموع ظرفیت گواهی اسقاط مشابه است.

ماده ۵- سازمان موظف است ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه فرایند آزمون‌های تأیید نوع و تطابق تولید را بروزرسانی کند. تأییدیه آزمون‌های آلاینده‌گی در صورتی معتبر است که توسط آزمایشگاه‌ها و مراکز آزمون داخلی و خارجی مورد تأیید سازمان انجام شده باشد. سازمان موظف است فرایند صدور تأییدیه حدود مجاز آلاینده‌گی را به صورت ماشینی (مکانیزه) و از طریق درگاه اینترنتی انجام دهد.

ماده ۶- سازمان موظف است به منظور اطمینان از احراز صحت همه بخش‌های فرایند تأیید حدود مجاز آلاینده‌گی، نسبت به نمونه‌برداری و انجام آزمون‌های تطابق تولید اقدام کند. عدم احراز حدود مجاز آلاینده‌گی، منجر به توقف تولید، توقف شماره‌گذاری و اجرای مجدد ضوابط آلاینده‌گی می‌شود.

ماده ۷- سازمان ملی استاندارد ایران موظف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه نسبت به تدوین و ابلاغ استاندارد مشخصات و ویژگی‌های تجهیزات کاهش آلاینده‌گی خودرویی شامل واکنش‌گر سه راهه،

پالایش‌گر (فیلتر)های جاذب دوده، انتخابی کاهنده اکسیدهای نیتروژن، حذف آمونیاک و اکسیداسیون دیزل و همه افزودنی‌های این تجهیزات مانند محلول رقیق آمونیاک (محلول ادبلو) و افزودنی‌های پالایش‌گر (فیلتر)های دوده اقدام و مراحل اجباری شدن آن را از طریق شورای عالی استاندارد پیگیری کند.

ماده ۸- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است میزان حقوق ورودی خودروهای پایه گازسوز، برقی و تمام هیبریدی و اجزا و قطعات مربوط را به صورت سالانه با حداقل تعرفه ممکن جهت تصویب به هیأت وزیران ارایه کند.

ماده ۹- وزارت نفت موظف است ضمن برنامه‌ریزی برای توسعه استفاده از خودروهای گازسوز، قیمت سوخت گاز خودروهای گازسوز را به نحوی به مراجع ذی‌ربط قیمت‌گذاری پیشنهاد کند که مزیت نسبی استفاده از سوخت گاز نسبت به سوخت مایع به میزان مؤثری حفظ شود.

ماده ۱۰- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است تمهیدات لازم برای ثبت اطلاعات نوع خودرو، سوخت خودرو، سطح استاندارد آلاینده‌گی در زمان ساخت، تجهیزات خاص پایش (کنترل) آلاینده‌گی نظیر پالایش‌گر (فیلتر)های دوده و کاهنده اکسیدهای نیتروژن و نصب تجهیزات جدید پایش (کنترل) آلاینده‌گی (رتروفیت) را بر اساس اعلام سازمان به نحوی اعمال کند که اطلاعات مذکور در سامانه یکپارچه معاینه فنی ایران (سیمفا) قابل دسترسی باشد.

ماده ۱۱- شماره‌گذاری موتورسیکلت بنزینی منوط به اسقاط یک دستگاه موتورسیکلت است. موتورسیکلت‌های برقی از شرط اسقاط معاف هستند.

تبصره - پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است نسبت به اعمال محدودیت‌های قانونی تردد موتورسیکلت‌های بنزینی فرسوده از جمله ماده (۸) قانون و ماده (۱۸) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی - مصوب ۱۳۸۹ - اقدام کند.

ماده ۱۲- تولیدکنندگان و واردکنندگان موتورسیکلت از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه موظفند ده درصد (۱۰٪) سبد محصولات هر دوره سه ماهه خود را بر مبنای تعداد تولید، به موتورسیکلت برقی اختصاص دهند و در صورت عدم امکان، به ازای شماره‌گذاری هر دستگاه موتورسیکلت از میزان ده درصد (۱۰٪) مذکور، سه دستگاه موتورسیکلت فرسوده از رده خارج کنند.

ماده ۱۳- صدور مجوز جدید برای شرکت‌های حمل و نقل پیک موتوری منوط به برقی بودن کل ناوگان موتورسیکلت مورد استفاده آنها در شهرهای دارای اولویت است. همچنین تمدید مجوز شرکت‌های حمل و نقل پیک موتوری موجود از ابتدای سال ۱۳۹۹ مشمول حکم این ماده می‌شود.

ماده ۱۴- دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- موظفند تا پایان سال ۱۳۹۷ کلیه ناوگان موتورسیکلت ملکی شهری خود را در شهرهای دارای اولویت به موتورسیکلت برقی تبدیل کنند. وسایل نقلیه امدادی موضوع بند (۱۰۰) ماده (۱) آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۰۸۷۳/ت/۲۹۱۶۹هـ مورخ ۸/۴/۱۳۸۴ و اصلاحات بعدی آن از شمول این ماده مستثنی هستند.

ماده ۱۵- حدود مجاز معاینه فنی کلیه وسایل نقلیه به تفکیک نوع خودرو، سوخت و تجهیزات کاهنده آلاینده‌گی توسط سازمان و با اخذ نظر از وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، راه و شهرسازی و کشور تعیین می‌شود.

ماده ۱۶- وزارت نفت موظف است اجرای طرح کهاب (کاهش، هدایت، انتقال و بازیافت بخار) بنزین را در کلیه جایگاه‌های سوخت‌رسانی شهری با اولویت کلانشهر و با استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در قالب طرح شرکت‌های توزیع سوخت صاحب نشان (برندینگ) تا پایان سال ۱۳۹۸ تکمیل کند.

ماده ۱۷- کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری در تهران از ابتدای سال ۱۳۹۸ و در دیگر شهرهای دارای اولویت از ابتدای سال ۱۳۹۹، در صورت نیاز به استفاده از وسایل نقلیه نیمه‌سنگین و سنگین اعم از خرید موردی یا خرید در قالب قرارداد پیمانکاری ملزم به استفاده از وسایل نقلیه دیزلی با عمر کمتر از پنج سال، دیزلی دارای پالایشگر (فیلتر) دوده استاندارد، گازسوز یا برقی هستند.

ماده ۱۸- سازمان ملی استاندارد ایران موظف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه نسبت به تدوین استاندارد ملی راهبری و نگهداری ایستگاه‌های پایش آلودگی هوا شامل همه آلاینده‌های معیار، آزمایشگاه مرجع برای صحت‌سنجی (کالیبراسیون) گازهای مرجع و تجهیزات مربوط اقدام و مراحل اجباری شدن آن را از طریق شورای عالی استاندارد پیگیری کند.

ماده ۱۹- سازمان ملی استاندارد ایران موظف است با همکاری سازمان و سازمان هواشناسی کشور ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه نسبت به تهیه فهرست تجهیزات مورد تأیید برای پایش آلودگی هوا و اطلاع‌رسانی آن در درگاه اینترنتی سازمان ملی استاندارد ایران اقدام و فهرست مذکور را به صورت سالانه بروزرسانی کند. تأمین هرگونه تجهیزات پایش آلاینده‌گی هوا خارج از فهرست مذکور توسط دستگاه‌هایی که به نحوی از بودجه عمومی یا کمک‌های دولتی استفاده می‌کنند، ممنوع است.

ماده ۲۰- به منظور هم‌افزایی در بهره‌برداری از دستگاه‌های سنسجش آلودگی هوا، کلیه دستگاه‌های اجرایی و شهرداری‌های دارای دستگاه‌های مذکور موظفند ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه امکان دسترسی برخط اطلاعات و خروجی‌های دستگاه‌های مذکور را به صورت تعاملات الکترونیکی (وب سرویس) و از طریق

شبکه ملی پایش آلودگی هوا فراهم کنند. سازمان موظف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه شبکه ملی پایش موضوع این ماده را در آن سازمان ایجاد کند. کارگروهی با مسئولیت سازمان و عضویت وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، راه و شهرسازی (سازمان هواشناسی کشور) و کشور و مسئولیت هماهنگی‌های اجرایی لازم به منظور استفاده بهینه از امکانات موجود در کشور در خصوص موضوع این ماده را برعهده دارد.

ماده ۲۱- سازمان موظف است اقدامات لازم برای برخط کردن داده‌های آلودگی هوای کل کشور و اطلاع‌رسانی عمومی از جمله از طریق درگاه اینترنتی را ظرف یک سال انجام دهد.

ماده ۲۲- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است برآورد سالانه تخمین هزینه‌های مستقیم آلودگی هوا در خصوص بیماری‌ها و مرگ و میرهای منتسب به آلودگی هوا را به تفکیک آلاینده‌های معیار و شهرهای دارای اولویت کشور منتشر کند.

ماده ۲۳- وزارت نیرو موظف است تا پایان تیر ماه سال ۱۳۹۸ کلیه نیروگاه‌هایی که در طول سال ۱۳۹۷ به دلیل مصرف سوخت مازوت بیش از سی روز حدود مجاز انتشار آلاینده‌ها را رعایت نکنند، با تأیید سازمان به نصب تجهیزات کاهش نشر آلاینده‌های هوا مجهز کند.

ماده ۲۴- سازمان موظف است نسبت به تولید سیاهه انتشار آلاینده‌های هوا در شهرهای دارای اولویت، اقدام و نتیجه را تا پایان شهریور ماه سال ۱۳۹۸ به صورت سامانه پویا با قابلیت بروزرسانی ارائه کند.

تبصره - سازمان هواشناسی کشور موظف است الگو (مدل)‌های پیش‌بینی آلودگی هوا مبتنی بر استفاده از اطلاعات سامانه سیاهه انتشار موضوع این ماده و اطلاعات ایستگاه‌های پایش آلودگی هوا را به نحوی تهیه کند که تا شش ماه پس از دریافت سیاهه انتشار امکان ارائه اطلاعات پیش‌بینی آلودگی هوا از طریق الگو (مدل)‌های مذکور به مراجع ذی‌ربط و هشدار و آگاهی‌بخشی عمومی در این خصوص فراهم شود.

ماده ۲۵- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظفند تا پایان سال تحصیلی ۱۳۹۸ - ۱۳۹۷ حسب مورد و با همکاری سازمان نسبت به ایجاد و ساماندهی رشته‌ها و گرایش‌های مرتبط با آلودگی هوا با هدف تربیت متخصص مورد نیاز در پایش آلودگی هوا و امور مرتبط اقدام کنند.

ماده ۲۶- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه با همکاری سازمان و سازمان ملی استاندارد ایران دستورالعمل اجرایی بهره‌گیری کامل از خدمات آزمایشگاه‌های تخصصی عضو شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران (شاعا) را برای پایش و ارزیابی کیفیت هوا و منابع انتشار آلودگی هوا به نحوی تدوین کند که نیاز به آزمایشگاه‌های خارج از کشور در این خصوص برطرف شود.

ماده ۲۷- مسئولیت نظارت بر اجرای این آیین‌نامه برعهده سازمان بوده و سازمان موظف است گزارش نحوه اجرا و عملکرد این آیین‌نامه را در مقاطع زمانی شش ماهه به دفتر هیأت دولت ارائه کند.